Wypowiedź argumentacyjna – karta pracy ze wskazówkami dla ucznia

Temat wypowiedzi argumentacyjnej:

Decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem. **Zajmij stanowisko wobec podanej tezy i je uzasadnij, uwzględniając w argumentacji aspekty polityczny, gospodarczy, społeczny i kulturowy.**

Sporządź plan wypowiedzi argumentacyjnej.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Krok 1.

Zinterpretuj tezę, definiując znajdujące się w niej pojęcie *chrzest*.

We wstępie należy przedstawić interpretację tematu, czyli wyjaśnić, co znaczy zawarta w nim teza. W tym celu określ:
– czym jest chrzest,
– jakie znaczenie miało w średniowieczu przyjęcie chrztu przez władcę pogańskiego państwa.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Krok 2.

Określ ramy czasowe rządów Mieszka I oraz czas przyjęcia przez niego chrztu.

Należy wyjaśnić, kim był Mieszko I, a także podać:
– datę objęcia przez niego władzy w państwie,
– datę przyjęcia chrztu,
– datę jego śmierci.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Materiały do serii „Ślady czasu" pobrane ze strony www.gwo.pl
gdańskie wydawnictwo oświatowe

Krok 3.

Opisz okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I.

Uwzględnij:
– sytuację polityczną państwa Mieszka I przed przyjęciem chrześcijaństwa,
– kwestię sojuszy z innymi państwami oraz płynących z nich korzyści dla Mieszka I i państwa Polan,
– datę i miejsce przyjęcia chrztu.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Krok 4.

Określ swoje stanowisko, odnosząc się do tezy podanej w temacie.

Tezą jest założenie, że decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem. Masz możliwość uznania prawdziwości tej tezy albo jej obalenia. Pamiętaj, że możesz też zająć stanowisko niejednoznaczne. Ważne jednak jest jasne określenie swojego punktu widzenia przed przejściem do następnego etapu, czyli argumentacji. Stosuj następujące zwroty: „Zgadzam się...”, „Nie zgadzam się...”, „Uważam, że...”, „Sądzę, że...”, „W mojej ocenie...”, a także: „Nie mam pewności, czy teza jest uzasadniona...”, „Nie jest łatwo odnieść się do tezy, ale spróbuję zająć stanowisko po przytoczeniu argumentów”.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Materiały do serii „Ślady czasu” pobrane ze strony www.gwo.pl

gdańskie wydawnictwo oświatowe

ROZWINIĘCIE

Krok 5.

Wypisz argumenty wraz z uwiarygadniającymi je przykładami na potwierdzenie lub obalenie tezy, że decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem.

Prezentacja argumentów i popierających je przykładów to najważniejsza część twojej pracy. Za ich pomocą przedstawisz swoje stanowisko na temat decyzji Mieszka I o przyjęciu chrztu. Argumenty powinny być rozpatrywane w czterech aspektach wskazanych w temacie wypracowania: politycznym, społecznym, gospodarczym oraz kulturowym. Argumenty mają bronić postawionej tezy lub ją obalać. Muszą być poparte prawidłowo dobranymi przykładami – one potwierdzą zasadność twojego stanowiska. Praca, w której nie przedstawisz argumentów popartych przykładami, nie będzie realizowała tematu i nie zostanie pozytywnie oceniona. Pamiętaj o poprawności merytorycznej i unikaj podawania informacji niepotrzebnych. Przy stanowisku niejednoznacznym przytocz zarówno argumenty za, jak i przeciw. Dopiero w podsumowaniu określisz, które argumenty cię bardziej przekonują – i wówczas poprzesz tezę lub ją obalisz.

Materiały do serii „Ślady czasu" pobrane ze strony www.gwo.pl
gdańskie wydawnictwo oświatowe

Materiały do serii „Ślady czasu" pobrane ze strony www.gwo.pl
gdańskie wydawnictwo oświatowe

CZĘŚĆ KOŃCOWA

Krok 6.

Napisz podsumowanie. Potwierdź swoje stanowisko lub je określ, przywołując najważniejsze argumenty.

W podsumowaniu należy ponownie odwołać się do tezy i powtórzyć zajęte stanowisko, przytaczając najważniejsze argumenty. Jeśli twoje zdanie było na początku niejednoznaczne, musisz je ostatecznie sformułować w tej części pracy.

……………………………………………………………

……………………………………………………………

……………………………………………………………

……………………………………………………………

……………………………………………………………

……………………………………………………………

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

WYPRACOWANIE

Krok 7.

Korzystając z odpowiedzi opracowanych w karcie pracy, napisz wypowiedź argumentacyjną na temat: ***Decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem.*** **Zajmij stanowisko wobec podanej tezy i je uzasadnij, uwzględniając w argumentacji aspekty polityczny, gospodarczy, społeczny i kulturowy.**

Twoja wypowiedź powinna liczyć minimum 300 słów.

Materiały do serii „Ślady czasu" pobrane ze strony www.gwo.pl

gdańskie wydawnictwo oświatowe

Co powinna zawierać praca ucznia? – szczegółowe wytyczne dla nauczyciela

Zadanie	Szczegółowe treści wypowiedzi argumentacyjnej
Krok 1.	Uczeń wyjaśnia, jak rozumie zawarte w tezie sformułowanie o przyjęciu chrztu przez Mieszka I. Chrzest to obrzęd w religii chrześcijańskiej, w czasie którego następuje włączenie do wspólnoty Kościoła. W czasach średniowiecza przyjęcie chrztu i tym samym przyjęcie wiary chrześcijańskiej przez władcę państwa, jego rodzinę oraz najbliższe otoczenie uznawane było za chrzest państwa, którym rządził władca.
Krok 2.	Uczeń przedstawia postać Mieszka I, określa czas jego panowania oraz przyjęcia przez niego chrztu: Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polan oraz twórcę państwa polskiego. Władzę w państwie objął ok. 960 r. i sprawował ją do swojej śmierci w 992 r.; w 966 r. przyjął chrzest w obrządku łacińskim.
Krok 3.	Uczeń opisuje okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I: – nie wiadomo, czy chrzest Mieszka był elementem umowy sojuszniczej, namów Dobrawy czy może efektem przemyśleń władcy i jego kalkulacji politycznej; – konflikt Mieszka I z Wieletami i poszukiwanie sojusznika w innym sąsiadującym państwie w celu ich pokonania; – zaaranżowanie małżeństwa księcia Polan Mieszka I z chrześcijańską czeską księżniczką Dobrawą; małżeństwo miało być gwarancją sojuszu z Czechami oraz ich pomocy dla władcy Polan w jego walce z Wieletami; – nieznane jest miejsce przyjęcia chrztu – pod uwagę są brane Ostrów Lednicki, Ostrów Tumski w Poznaniu, a nawet Ratyzbona; nieznana jest również dokładna data chrztu – możliwe, że była to Wielka Sobota 966 r., czyli 14.04, jedyne źródło podające datę chrztu to kronika Thietmara, w której jest napisane, że Mieszko przyjął chrzest rok lub trzy lata po ślubie z Dobrawą.
Krok 4.	Uczeń określa swoje stanowisko, np.: „Zgadzam się z tezą, że decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem”, „Nie zgadzam się z tezą, że decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem. Uważam, że…”. Uczeń może również zająć niejednoznaczne stanowisko (ale co ważne – w kroku 6. – musi już konkretnie opowiedzieć się za tezą lub przeciw niej). „Uważam, że niezwykle trudno jest zająć jednoznaczne stanowisko wobec tezy, że decyzja Mieszka I o przyjęciu chrztu była błędem. Postaram się przywołać argumenty i sformułować opinię…”.
Krok 5.	Uczeń szczegółowo prezentuje swoje stanowisko za pomocą poprawnie merytorycznie dobranych argumentów oraz przykładów. <u>Proponowane argumenty wraz z przykładami za tezą:</u> – przyjęcie chrztu przez Mieszka I, narzucanie wiary chrześcijańskiej poddanym i odbieranie im wiary przodków oraz prawa kultywowania słowiańskich tradycji prowadziło do buntów, które stanowiły zagrożenie dla istnienia młodej państwowości, np. bunt ludowy w 1039 r. pod nieobecność zmuszonego do opuszczenia kraju władcy Kazimierza Odnowiciela i w czasie najazdu księcia czeskiego Brzetysława (<u>aspekty polityczny, społeczny i kulturowy</u>). <u>Proponowane argumenty wraz z przykładami przeciwko tezie:</u> – chrzest władcy piastowskiego odsunął widmo podporządkowania przez silniejsze państwo chrześcijańskie pod pretekstem krzewienia wiary; politykę uzależniania pod tym pretekstem stosowało wielu władców państw chrześcijańskich we wczesnym średniowieczu, zwłaszcza władcy i margrabiowie niemieccy wobec sąsiadujących z nimi plemion i związków

Materiały do serii „Ślady czasu” pobrane ze strony www.gwo.pl
gdańskie wydawnictwo oświatowe

	plemiennych Słowian Połabskich; istniało prawdopodobieństwo, że będą ją chcieli zastosować również wobec państwa Polan (aspekt polityczny); – włączenie do wspólnoty państw chrześcijańskich (*christianitas*) zwiększyło szanse na pozyskanie sojuszników spośród silniejszych sąsiadujących państw chrześcijańskich, np. sojusz z Czechami, następnie bliskie kontakty z Rusią Kijowską (aspekty polityczny i kulturowy); – chrystianizacja otwierała przed Mieszkiem I i jego następcami drogę do sakry królewskiej, znacznie wzmacniającej pozycję władcy w państwie oraz na arenie międzynarodowej, świadczyła o tym np. wizyta Ottona III w 1000 roku w Gnieźnie w celu przedstawienia Bolesławowi Chrobremu wizji państwa uniwersalistycznego (aspekt polityczny); – uznanie Polski za partnera przez inne chrześcijańskie państwa europejskie umożliwiło wymianę kulturową z wyżej rozwiniętymi państwami z zachodniego kręgu cywilizacyjnego (Europy Zachodniej); dzięki temu mogły się stopniowo rozwinąć: piśmiennictwo w języku łacińskim, administracja kościelna i świecka, architektura sakralna (aspekt kulturowy); – uznanie Polski za partnera przez inne chrześcijańskie państwa europejskie przyczyniło się do nawiązania kontaktów i wymiany handlowej, a także przyjmowania sprawdzonych rozwiązań z zachodniego kręgu cywilizacyjnego, co sprzyjało rozwojowi gospodarczemu Polski (aspekt gospodarczy).
Krok 6.	Uczeń podsumowuje swoją wypowiedź, dokonując selekcji argumentów na ważniejsze i mniej ważne, dostrzega zachodzące między nimi korelacje i wyraźnie wskazuje ciąg przyczynowo-skutkowy. Podsumowanie służy dodatkowo ostatecznemu opowiedzeniu się za tezą lub przeciw niej.
Krok 7. **Wypracowanie**	Uczeń tworzy wypowiedź z wykorzystaniem wiedzy historycznej w sposób funkcjonalny w odniesieniu do wskazanych w temacie aspektów – przytacza bogatą argumentację popartą poprawnie dobranymi przykładami. Praca powinna być merytorycznie poprawna (dotyczyć tematu), spójna (zawarte w niej informacje powinny być logicznie powiązane) oraz zawierać minimum 300 słów.

Materiały do serii „Ślady czasu" pobrane ze strony www.gwo.pl
gdańskie wydawnictwo oświatowe